Fidoyilik – vatanga xizmat demak!

Zarafshon

2022-yil 26-fevral, shanba, 23 (23.590)-son

1913-yil aprel oyidan chiqa boshlagan

www.zarnews.uz https:/www.facebook.com/zarnews.uz @zarnews_uz https:/twitter.com/zarnews_uz

КУН ҲИКМАТИ

Низоларни шуҳратпараст ва нодонлар келтириб чиқаради, азобини эса халқ тортади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ҚАРОРИ

Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг муддатли ҳарбий хизматга навбатдаги чақируви ҳамда белгиланган хизмат муддатини ўтаб бўлган муддатли ҳарбий хизматчиларни Қуролли кучлар резервига бўшатиш тўғрисида

"Умумий ҳарбий мажбурият ва ҳарбий хизмат тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ:

1. Чақирилиш муддатини кечиктириш ва чақирилишдан озод этилиш ҳуқуқига эга бўлмаган Ўзбекистон Республикасининг чақирув ёшидаги фуқаролари 2022 йилнинг март-апрель ойларида муддатли ҳарбий хизматга чақирилсин.

Ҳарбий хизматга яроқли, шу жумладан, чекловлар билан яроқли бўлган ҳамда чақирилиш муддатини кечиктириш ва чақирилишдан озод этилиш ҳуқуқига эга бўлмаган, бироқ ушбу чақирув даврида Қуролли Кучлар сафига чақирилмайдиган фуқаролар сафарбарлик чақируви резерви хизматига олинсин.

2. Муддатли ҳарбий хизматнинг белгиланган муддатини ўтаб бўлган ҳарбий хизматчилар 2022 йилнинг март-апрель ойларида Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари резервига бўшатилсин.

3. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А.Н.Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Хавфсизлик кенгаши котиби В.В.Махмудов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти **Ш.МИРЗИЁЕВ**

Тошкент шаҳри, 2022 йил 22 февраль

ЧИҚИНДИДАН ПОЛИЭТИЛЕН ҚУВУР ишлаб чиқарилмоқда

Тойлоқ туманидаги Ворсин маҳалласида 2020 йил чиқиндини қайта ишловчи "Sam Star Plast" масъулияти чекланган жамияти фаолият бошлаган эди. Ҳозирги кунда корхонада полиэтилен қувур ишлаб чиқарилмоқда.

- 2019 йилда "Агробанк" Тойлоқ филиалидан 800 миллион сўм имтиёзли кредит олгандик, - дейди корхона раҳбари ўринбосари Илёс Сожалилов. – Хитойдан полиэтилен маҳсулотларини қайта ишловчи ускуналар келтириб, 2020 йилда чиқиндидан полиэтилен маҳсулотлари ва ундан полиэтилен трубаларини ишлаб чиқаришни бошладик. Ҳозир корхонамизда 12 нафар ишчи фаолият юритади. Ойига 40-45 тонна маҳсулот ишлаб чиқаряпмиз. Келгусида фаолиятимизни янада кенгайтириб, томчилатиб суғоришга мўлжалланган полиэтилен қувурлар ишлаб чиқаришни режалаштирганмиз.

Ф.РЎЗИБОЕВ.

МУАММО АДВОКАТДА ЭМАС, СУД-ҲУҚУҚ ТИЗИМИДА

Ёки прокурорнинг суд биносига бемалол кириб-чиқишини чеклаш керак эмасми?

Ҳар қандай одам бирор кўнгилсизликка дуч келганда, ҳимояланиш ҳуқуқига эга. Аммо айрим ҳолатлар борки, бунда табиийки, малакали ҳуқуқий ёрдамга эҳтиёж сезилади.
Шу маънода, адвокатура, жумладан, адвокатнинг ўрни, хизмати жамият ҳаётида муҳим аҳамиятга эга. Бироқ табиий савол туғилади, бугун Самарқандда мазкур институтнинг роли қандай бўляпти? Соҳа ривожида қандай муаммолар бор?
Мазкур саволлар билан Адвокатлар палатаси вилоят ҳудудий бошқармаси бошлиғи Тоҳир Қодировга мурожаат қилдик.

(Давоми 2-саҳифада) »»

Ҳамма иш очиқ ва ошкора бўлиши керак

Халқ депутатлари вилоят Кенгашининг навбатдаги 58-сессиясида мутасаддиларнинг ҳисоботлари "ими-жими"да ўтиб кетишига йўл қўйилмади. Кенгаш котибияти мудири Ш.Йўлдошев бошқарган сессия ишида депутатлар ҳар бир масала юзасидан аниқ муаммоларни кўтаришди. Улар бўйича раҳбарларнинг асосли фикрлари сўралди.

ЙЎЛ АСФАЛЬТ БЎЛГАЧ, КАВЛАНЯПТИ, НЕГА?

Вилоят ҳокими ўринбосари А.Шукуровнинг қайд этишича, жорий йилда шаҳар-туманларда 143 та (шундан 31 таси йилдан-йилга ўтувчи) объектни қуриш, реконструкция қилиш ва мукаммал таъмирлаш ишлари белгиланган. Объектларнинг умумий қиймати 1 триллион 170 миллиард 495,9 миллион сўмни ташкил этади.

Шундан 94 та ижтимоий соҳа объектида вилоят ҳокимлиги "Ягона буюртмачи хизмати" инжиниринг компанияси буюртмачилигида 440,7 миллиард сўмлик ишлар амалга оширилади. Жумладан, 40 та умумтаълим мактаби, 1 та 480 ўринли ижод ва ихтисослаштирилган мактаб, 20 та мактабгача таълим ташкилоти, 10 та соғлиқни сақлаш объекти қуриш-таъмирлаш режалаштирилган.

Белгиланган вазифаларни амалга ошириш учун қурилиш ташкилотлари иштирокида 15 иш кунида инсон факторни аралашмасдан, тендер танловлари ўтказилади. Бунинг учун вилоятдаги объектлар ҳақидаги эълон навбати билан "Шаффоф қурилиш" миллий ахборот платформасига жойлаштирилмоқда.

- Энди йўлни қуришдан аввал сув ва канализация, табиий газ тармоқларини ўтказиш ёки таъмирлаш масаласи кўриб чиқилади, - деди А.Шукуров ҳисобот юзасидан берилган саволга жавобан. – Умуман, қурилиш соҳасида ишни тизимли ташкил қилиш шахсан давлатимиз раҳбарининг назоратига олинган.

Қизғин муҳокамалар давомида қаерда мактаб қуриш, қайси бирини таъмирлаш вазифаси дастурга қай тартибда киритилаётганини ўрганиш таклиф қилинди.

ДАРАХТ КЕСИШСА, (66) 2393777 ГА ҚЎНҒИРОҚ ҚИЛИНГ

Сессияда ҳисобот берган вилоят экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш бошқармаси бошлиғи А.Раимжоновнинг айтишича, чиқинди полигонларини жиҳозлаш учун маблағга зарурат туғилмоқда.

- Чунки қурилиш-бунёдкорлик ишлари йил сайин кенгайиб бормоқда, - деди А.Раимжонов. - Табиийки, ҳосил бўлаётган чиқинди ҳажми ҳам ортяпти. Ваҳоланки, уларни аниқ бир жойга тўплаб, қайта ишлаш орқали иккиламчи хомашёга айлантириш мумкин. Айни пайтда вилоятда 22 та корхона чиқиндиларни саралаб, иккиламчи маҳсулотларни йиғиб олиш билан шуғулланяпти. Агар 3 та туманда чиқинди полигонлари қурилиб, жиҳозланадиган бўлса, уларнинг сони янада ортиши табиий. Бу ўз навбатида янги иш ўринлари яратиш, бунёдкорлик соҳасида хомашё танқислигининг олдини олиш ва таннархни пасайтириш имконини беради.

Бошқарма бошлиғининг қайд этишича, бугунги кунда шаҳар-туманлардаги таълим ва тиббиёт муассасаларига 3322 та контейнер керак. Ушбу муассасаларда чиқиндиларни йиғиш ва белгиланган жойга ташиш учун 10 миллиард сўмдан ортиқ маблағ зарур.

Депутатлар сўралган маблағни маҳаллий бюджетдан ажратишни қўллаб-қувватлаб, маҳаллалардан чиқиндини ташиш бўйича хонадонлар билан индивидуал шартнома тузишни тавсия қилди.

Берилган саволларга жавоб қайтараркан, А.Раимжонов экология ва атроф-муҳит масаласи билан боғлиқ қонун бузилишлари ҳақида (66) 2393777 га қўнғироқ қилиш мумкинлигини қайд этди.

ТИББИЙ ХИЗМАТ СИФАТИ КАФОЛАТЛАНГАН

Сессия ишида бу борада амалга оширилаётган ишлар муҳокама қилинди. Масала юзасидан сўз олган вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаси бошлиғи Д.Жуманиёзов ўтган йилда туманларда 5 та оилавий поликлиника ва 6 та оилавий шифокорлик пункти фаолияти йўлга қўйилганини билдирди. Жорий йилда 4 та оилавий поликлиника ва 7 та оилавий шифокорлик пункти иш бошлайди.

Тиббиёт бригадалари 3,7 миллиард сўм маҳаллий бюджет маблағлари ҳисобидан мобил тиббиёт-диагностика воситалари - 300 та компьютер, 290 та планшет, 60 та принтер, телекоммуникация қурилмалари ва тиббий диагностика воситалари, оилавий поликлиникалар замонавий УТТ ва 43 та ЭКГ аппарати билан таъминланди. Вилоят маҳаллий бюджетининг 1 миллиард 350 миллион сўм маблағи асосида махсус жиҳозланган мобил тиббий комплекс (автобус) харид қилиниб, 867 миллион 313 минг сўмлик тиббий асбоб-ускуна билан жиҳозланган.

ХЎРАКИ УЗУМ ҒАЛЛАДАН КЎРА ДАРОМАДЛИ

Вилоят қишлоқ хўжалиги бошқармаси бошлиғи С.Ҳакимов шу фикрни билдириб, уни аниқ фактлар билан асослаб берди. Туманларда узумчиликни ривожлантириш борасидаги ишларни қайд қилган мутасадди берилаётган имтиёз ва имкониятларни санаб ўтди.

Таъкидланишича, бугунги кунда вилоятда 6 та узумчилик кластери ва 2 та узумчилик кооперацияси ташкил этилган. Булунғур, Иштихон, Каттақўрғон, Пайариқ, Ургут ва Қўшработ туманлари узумчиликка ихтисослаштирилиб, 2024 йилгача 18,2 минг гектар ерда кластер, фермер хўжаликлари, аҳоли хонадонларида янги токзорлар барпо этиш режалаштирилган.

Депутатлар соҳадаги ишларни эътироф этган ҳолда виночилик туризми ўз ҳолига ташлаб қўйилганини билдирди. Шунингдек, тизимда берилаётган имтиёз ва имкониятларни кенг жамоатчиликка етказиш тизимли эмаслиги билдирилди.

Қайд этилишича, сув тежовчи технологиялар жорий этилган узумзорларга жорий йилда 61,7 миллиард сўм субсидия маблағлари ажратилади. Шунингдек, вилоятдаги 173 та маҳаллалардаги 81,1 мингта хонадонларга 1,6 миллион дона кўчат экиш белгиланган.

Умуман, сессия давомида жорий йилда қишлоқ хўжалиги экинларини суғоришга мўлжалланган сув кам бўлиши, бу борада зарур чораларни кўриш кераклиги айтилди. Қайд этилганидек, айни пайтда сув омборларида 230 миллион кубометр сув камлиги танқислик бўлишини билдиради. Туманларда 79 минг гектар сув тежовчи технологиялар жорий қилинган. Йил якунигача бу кўрсаткич 90 мингдан ошиши режалаштирилган.

Сессия ишида бу борада амалга оширилиши лозим бўлган масалалар белгилаб олинди.

Депутатлар шунингдек, вилоятда халқ таълими тизимини 2022 йилда ривожлантириш ҳудудий дастури тақдимоти ҳамда маҳаллий бюджетнинг қўшимча манбаларидан фойдаланиш тўғрисидаги масалаларни муҳокама қилиб, тегишли қарорлар қабул қилишди.

»» Бугуннинг гапи

Биз мусаффо осмон ҳақида гапира туриб, баъзида буни киноя остига ҳам олдик. Ҳатто у ёки бу ҳудудларда норозилик бўй кўрсатиб турган пайтда "эҳтимол, тинчлик учун шукур қилиб ўтиринглар дейишимиз учун атай уюштирилаётгандир", деган фикрларни айтишдан уялмадик.

Ҳар қандай УРУШ МАҒЛУБИЯТдир

Бугун эса осмонимиз мусаффо дейишдан уялганлар уруш ва унинг оқибатлари ҳақида гапирмоқда. Албатта, бу масалада улар ҳақ. Йигирма биринчи асрда, илм-фан, инсон тафаккури юксак чўққиларни забт этаётган, нанотехнологиялар ривожланаётган бир пайтда уруш сўзини эшитиш инсонга жуда оғир ботади.

Бутун дунёда ахборот уруши бошланган, эндиги навбат бактериологик жангларга деган гап-сўзлар айтилиб, бизни доим ваҳимага солиб турган бир пайтда танклар билан қайсидир давлат бошқа мамлакатга ҳужум қилиши мумкинлиги кишини ҳайрат ва ғазабга солади, албатта.

Афсуски, бу юз бермоқда. Ён қўшнимиз бўлган мамлакатда бўлиб ўтган воқеликлар ўша пайти барчамизни сергакликка чорлаган бўлса, айни пайтда юз бераётган Россия - Украина воқеалари оммавий ахборот воситалари ва ижтимоий тармоқларнинг бош мавзусига айланди.

Бугун қайсидир давлатдаги муаммолар бошқа давлатга тегишли бўлмайди, деган қараш аллақачон эскирган. Ҳар қандай нотинчлик, у жуда кичик бўлса-да, инсоният учун ўз сабоғини беради. Айниқса, ушбу нотинчлик қўшни давлатларда юз бераётган бўлса.

Ташқи сиёсат барча замонларда ҳам энг мураккаб жараён бўлиб келган. Бугун ён қўшниси билан бир қарич ер учун келишолмай, судлашиб юрганлар жуда кўп деймиз ва бундай воқеаларга ўзимиз ҳам гувоҳ бўлиб келмоқдамиз. Лекин баъзида ўз қўшниси билан муросага кела билмаган одамнинг давлатимиз мана бу ишларни бажара олмаяпти, деган гапларни айтгани ҳайратланарли.

Бугунги жамият учун ташқи сиёсат моҳирона дипломатия ва келишувдир. Фақатгина тинчликни асраш учун кези келганда жуда кўп манфаатлардан воз кечилган фурсатлар бўлганлиги шубҳасиз. Буни мамлакатимиз миқёсида ҳам жуда кўп мисоллар орқали айтиш мумкин. Қўшни давлатлар билан муроса қилиш, ривожланган давлатлар билан музокарада ўз манфаатларимизни кўзлаган ҳолда иш олиб бориш энг нозик ва пухта дипломатия саналади. Тўғри, бу масалада бир ёқлама ёндашув ҳам бўлиши мумкин.

Тинчликни ўйлаб, шунингдек, муросаю мадора қилиб, давлатлараро муносабатларни тўғри йўлга қўя олиш янаям катта ютуқ. Тинчлик, хотиржамлик бўлмас экан, ҳар қандай эришилган ютуқлар арзимас бўлиб қолиши мумкин, одамлар яхши яшамас экан, нотинчлик юзага келиши хавфи ҳар доим мавжуд. Тарозининг бу палласини бир хил ушлаб туриш эса кучли сиёсий ирода, маҳорат ва тажриба деганидир. "Қўл узатиш", яъни бағрикенглик сиёсати деганидир бу.

Аскарлар ўлими, оналар йиғиси, гўдаклар фарёдига олиб келаётган ҳар қандай уруш мағлубиятдир.

Гулруҳ МЎМИНОВА.

Китобхонлик фестивали ғолиблари тақдирланди

Жорий йилнинг 21-25 февраль кунлари вилоятимизда ёшлар маънавиятини юксалтириш ва уларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказиш мақсадида беш муҳим ташаббус доирасида китобхонлик маънавий-маърифий тадбирлари ўтказилди. Самарқанд шаҳридаги Ёшлар марказида ушбу ҳафталикнинг сарҳисоби, фестиваль ғолибларини тақдирлаш тадбири бўлиб ўтди.

Фестивалда "Эртаклар билимдони", "Менинг кутубхонам", "Китобхон оила" ҳамда "Йилнинг энг яхши китоб тақдимоти" номинациялари бўйича ғолиблар аниқланди.

- Ҳафтанинг ҳар бир кунини китобхонлик, спорт, мусиқа машғулот кунлари сифатида белгилаб олганмиз, - дейди "Китобхон оила" номинацияси ғолиби, Каттақўрғон шаҳридаги 11-ихтисослашган мактаб ўқитувчиси Саида Элмуродова. – Биз ўтган йил шаҳар босқичида иштирок этиб, биринчи ўринни олган эдик. Бу йилги танловда бошқа китобхон оилалар ҳам кучли тайёргарликка эга эди. Айниқса, танловнинг финал босқичи қизғин ўтди.

Тадбир сўнгида ғолибларга қимматбаҳо эсдалик совғалари топширилди.

МУАММО АДВОКАТДА ЭМАС, СУД-ҲУҚУҚ ТИЗИМИДА

Ёки прокурорнинг суд биносига бемалол кириб-чиқишини чеклаш керак эмасми?

(Давоми. Бошланиши 1-саҳифада).

- Тоҳир ака, амалдаги тартибга кўра, адвокатлик лицензия талаб қилинувчи фаолият турларидан бири ҳисобланади. Аввало, лицензия ким томонидан ва қай тартибда берилиши ҳақида айтиб ўтсангиз.

- Тегишли қонун ҳужжатларига асосан адвокатлик фаолияти билан шуғулланиш ҳуқуқини берувчи лицензия адлия вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар Адлия бошқармалари томонидан Адвокатлар палатасининг тегишли ҳудудий бошқармалари ҳузуридаги малака комиссияларининг қарори асосида берилади.

Лицензия олиб, адвокат мақомига эга бўлиш учун талабгор шахс юридик мутахассислик бўйича камида икки йил иш стажига эга бўлиши, шу жумладан, адвокатлик тузилмаларининг бирида камида уч ой стажировка ўтаган ҳамда малака имтиҳонини топширган бўлиши шарт.

Малака имтиҳонини муваффақиятли топширган шахс лицензия олиш учун адлия органига малака имтиҳони топширгандан кейин уч ой ичида мурожаат қилиши белгиланган.

- Назаримда, Самарқанд вилоятида ўткир, ўз ишининг устаси бўлган адвокатлар кам деб ўйлайман. Бошқача айтганда, соҳа вакилларининг жамиятдаги ўрни сезиларни даражада ўзгармаяпти. Бунга мисолни биргина адвокатларнинг сони ўсмаётганлигидан ҳам кўриш мумкин.

- Фикрингизга қўшилмайман. Чунки вилоятимизда ўз ишининг устаси, ўткир, юқори касб маҳоратига эга бўлган ҳамда бир қанча жиноят ишларида қатнашиб, оқлов ҳукмлари чиқарилишига эришган, фуқаролик, иқтисодий, маъмурий ишлардаги яхши ютуқлари билан обрў-эътибор қозонган кўплаб адвокатлар хизмат қилмоқда.

Мисол учун, вилоятимизда фаолият кўрсатаётган адвокатларнинг 65 фоизи аввал бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларда фаолият кўрсатган. Яъни, ишонч билан айта оламанки, адвокатларимизнинг катта қисми тажрибали ва билимли ҳуқуқшунослар.

Бундан ташқари, адвокатларимиз сафи олдинги йилларга қараганда сезиларли даражада кенгайди. Чунки ўтган йили вилоятимизда 70 нафар талабгор малака имтиҳонини топшириб, адвокат мақомига эга бўлди. Аҳамиятлиси, улардан 60 нафари илгари тергов, суд, прокуратура, божхона соҳаларида ишлаган, катта юридик билим ва тажрибага эга кишилардир.

Ўтган йили республикамизда фаолият кўрсатаётган 4800 нафар адвокат орасида ягона - Самарқанд шаҳар "Темирйўл" адвокатлар ҳайъатининг адвокати Муҳаббат Абдураҳмонова Президентимиз фармонига асосан "Шуҳрат" медали билан тақдирлангани ҳам вилоятимизда адвокатуранинг нуфузини кўрсатиб турибди.

Аслида, кейинги пайтда адвокатлар етишмайди, деган масала кўтарилиб қолди. Ҳақиқатдан ҳам аҳоли жон бошига қиёслаганда, адвокатлар жуда кам. Масалан, бугунги кунда вилоятимизда мавжуд 15 та адвокат ҳайъати, 27 та адвокатлик фирмаси, 46 та адвокатлик бюросида 420 нафардан кўпроқ адвокат (шундан 105 нафари аёл) фаолият олиб бормоқда. Лекин бу адвокатлар етишмаяпти, деган хулосани келтириб чиқармайди.

- Хўш, сизнингча, асл муаммо нимада?

- Конституциямизда малакали ҳимоя кафолатланган, уни амалга ошириш эса адвокатура зиммасига юклатилган. Малакали ҳимояни амалга ошириш учун табиийки, адвокатлар ўртасида соғлом рақобат муҳити яратилиши керак. Бунинг учун соҳага ёш, билимли кадрлар кириб келишига кенг имкониятлар яратиш лозим. Бизда эса ёш адвокатларнинг касбга кириб келишига қонун билан тўсиқ қўйилган.

Вилоятимизда 30 ёшгача бўлган адвокатлар 2 нафар, 70 ёшдан ошган адвокатлар эса 18 нафар эканлиги ҳам бу фикрни яққол тасдиқлайди.

Умидлантирадиган жиҳат шуки, адвокатурадаги айрим муаммоларни тизимли ҳал қилиш мақсадида соҳанинг жозибадорлигини ошириш ва адвокатлик касбини эгаллаш механизмини енгиллаштириш борасида ислоҳотлар бошланган. Мисол учун, иш стажига бўлган талабларни юмшатиш, ортиқча қоғозбозлик, лицензия бериш тизимини такомиллаштириш каби масалалар тегишли тартибда кўриб чиқиляпти. Бундан ташқари, жорий йил давлат дастурида ҳам адвокатура тизимини ривожлантириш, унинг процессуал мақомини кучайтириш, фуқароларнинг ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя қилишдаги ролини ошириш масалалари белгиланган.

- Адвокатура ривожида тўсиқ бўлаётган, аммо ечими ҳудудий бошқарув органлари билан боғлиқ муаммолар ҳам борми?

- Албатта, бор. Мисол учун, тажрибали ва юқори малакага эга адвокатлар ўзлари яшайдиган маҳалла фуқаролар йиғинида бепул хизмат кўрсатиш учун шартнома имзолаб, шанба ва якшанба кунлари аҳолига қулай пайтда оғзаки маслаҳатлар бериб келмоқда. Лекин айрим маҳалла фуқаролар йиғинлари талаб даражасидаги бино ва иншоотларга эга эмас. Аксарият маҳаллалар хусусий секторга тегишли ёки мослаштирилган бинода ўзлари қийинчилик билан фаолият кўрсатиб келмоқда.

Ҳудудий бошқарма томонидан туман ва шаҳар ҳокимликларига адвокатлик тузилмалари иш юритиши учун шароит яратиш, ер майдонлари ажратиш масаласида бир неча марта мурожаат қилганмиз. Афсуски, бу ҳеч қандай натижа бергани йўқ. Ваҳоланки, Президентнинг 2008 йил 1 майдаги "Ўзбекистон Республикасида адвокатура институтини янада ислоҳ қилиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармонига асосан адвокатлик тузилмаларига ер ажратиш, бино ва иншоотлар билан таъминлаш масаласи алоҳида белгиланган эди.

- Жорий йилда муайян адвокатлик хизматини кўрсатганлик учун бюджетдан пул ажратиш режалаштирилган. Бу янгилик жорий қилинишига нима сабаб бўлди?

- Аслида адвокатлик хизмати учун бюджетдан пул ажратилиши янгилик эмас. Чунки шу пайтгача ҳар йили ҳам адвокатлар хизмати учун айрим тоифадаги ишларда қатнашганлиги учун давлат бюджетининг харажатлари параметрларида маблағлар ажратилган. Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 20 июндаги "Адвокатлар томонидан кўрсатилган юридик ёрдам учун давлат ҳисобидан ҳақ тўлаш механизмини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори ва унга кейинчалик киритилган ўзгартиришларда бу борада аниқ нормалар белгиланган.

Суриштирувчи, терговчи, прокурорнинг қарори, суднинг ажрими билан гумон қилинувчи, айбланувчи ёки судланувчига адвокат томонидан юридик ёрдам кўрсатиш бўйича харажатлар давлат ҳисобига ўтказилади (лекин фуқаролик, иқтисодий ва маъмурий ишларда адвокатлар қатнашганлиги учун давлат ҳисобидан маблағ тўланиши кўзда тутилмаган).

Яқинда Олий Мажлис Қонунчилик палатасига фуқаролик, иқтисодий ва маъмурий ишларда ҳам қатнашганликлари учун адвокатлар хизматига тегишли суднинг ажримига асосан харажатлар давлат бюджети ҳисобидан қопланиши тўғрисидаги қонун лойиҳаси киритилди.

- Ислоҳотлар ҳақида анча ижобий фикрлар билдирдингиз. Аммо барибир суд-ҳуқуқ тизимини идеалдан узоқлигини инкор этмасангиз керак, албатта. Сизнингча, айни пайтда тизимда қандай оғриқли муаммолар мавжуд ва уларни бартараф этиш учун қандай таклифларингиз бор?

- Тўғри, суд идоралари фаолиятини ҳали рисоладагидек деб бўлмайди. Тизимли муаммолар топилади. Оддий мисол, адвокатлар ва бошқа суд иштирокчилари кўпинча суд мажлислари бошланишини кутиб қолади. Судьялар адвокатлар ва иш бўйича тарафларни атай куттиради, демоқчи эмасман, иш вақтида кўрилишидан судья ҳам манфаатдор, албатта. Айрим вақтларда иш судьянинг ўзига боғлиқ бўлмаган сабаблар билан чўзилиб кетиши мумкин. Менимча, судларда ана шу ҳолатларни инобатга олиб, ишларни тўғри ташкил қилиш керак.

Бундан ташқари, адвокатура соҳасининг ва адвокатлик касбининг обрўсини ошириш юқори минбарлардан айтилаётган бир пайтда судлар маъмурий биносига прокурорларнинг бемалол кириб чиқишига барҳам бериши керак. Чунки адвокат мижоз, уларнинг яқинлари, гувоҳлар ва бошқа кишилар билан суд мажлиси бошланишини кутиб турган бир пайтда прокурор ёки прокуратура вакилининг суд биносига бемалол йўл олиши ёки судьяларнинг хизмат хонасига кириб чиқиши адвокатни суд процесси иштирокчилари олдида ноқулай аҳволда қолдиради. Шунингдек, бу судга нисбатан ҳурматсизлик ҳам ҳисобланади. Бу судьянинг мустақиллиги, холислиги ва у чиқарган қарорнинг қонуний ва адолатлилигига соя соладиган воқелик.

- "Адвокатнинг жамиятда обрўси йўқ, унинг фикрлари, қонуний талаблари кўп ҳолларда суд-тергов идораларининг мансабдор шахслари томонидан инобатга олинмайди, адвокатга қонун билан етарлича ваколат берилмаган", қабилидаги фикрларни баъзан адвокатларнинг ўзидан эшитиб қоламиз. Бу иддаоларга муносабатингиз.

- Адвокатлик обрўли касб эмас деган фикрга қўшилмайман. Бу ҳамиша ҳар ерда нуфузли касблардан бири бўлган.

Ҳа, асосли ва қонуний талабларимиз, илтимосномаларимиз тергов ва суд идоралари томонидан рад этилиши ҳоллари бўлади, лекин қонун ва тартиб-таомиллардан бир оз бўлса-да, хабардор мижозлар - биз ҳимоя қилаётган шахслар, даъвогарлар, жавобгарлар ва бошқалар айб адвокатда эмас, балки суд ва тергов органларида эканини яхши тушунади.

Шу билан бирга, профессионал жиҳатдан суст, беғам адвокатлар ҳам борлигини, улар касбимиз обрўсига доғ тушираётганини ҳам тан оламан. Аслида, ишни қабул қилаётган адвокат уни қонун йўл берадиган даражада муваффақиятли якунлашига ишончи комил бўлиши керак. Ўзига боғлиқ барча чора-тадбирларни кўриши, амалиёт ва тегишли адабиётлар билан таниш бўлиши, зарур ҳолларда мутахассисларни жалб қилиши ва конфиденциалликни сақлаган ҳолда тажрибали ҳамкасблари билан маслаҳатлашиши лозим. Афсуски, айрим адвокатлар пулга ўчлиги ёки шошқалоқлиги туфайли зиммасига ортиқча юк олиб, пировардида мижози олдида юзи шувут бўлади.

- Шундай бир шароитда палата олдида турган вазифалар нималардан иборат, деб ҳисоблайсиз?

- Авваломбор, адвокатларимизнинг касбий билимларини мунтазам ошириб бориш чораларини кўришимиз керак. Негаки, қонунларга киритилаётган ўзгаришларнинг одамларга фойдаси тегиши учун профессионал адвокат уларни амалиётда қўллай билиши, қатъият билан талаб қила олиши шарт. Акс ҳолда, қонунлар ишламай қолаверади.

Яна бир вазифамиз - адвокатларни доимий "қуроллантириб бориш" чораларини кўриш, яъни уларни услубий қўлланмалар билан таъминлаш.

- Мазмунли суҳбат учун ташаккур!

Ёқубжон МАРҚАЕВ суҳбатлашди.

Тиббий суғурта учун пул касабадан олинса...

Яъни, касаба уюшмасига тўланаётган бир фоиз бадал пулининг ярмини мажбурий тиббий суғурта учун сарфланадиган қилиб қўйиш лозим.

Бугунги кунда бемор бўлиш жуда "қўрқинчли". Нега дейсизми? Оддийгина, шамоллаб қолсангиз, камида 500-600 минг сўм сарфлашга тўғри келади. Энди бирор жиддий касалликларга кетадиган харажатларни кўз олдингизга келтираверинг. Қанчадан-қанча одамлар яшаб турган уйигача сотиб, яқинларини даволатаётгани ёки халқдан ёрдам сўраб мурожаат қилаётгани — бугуннинг энг оғриқли масалаларидан бири.

Аслида, тиббиётимизда ташхис қўйишнинг ўзи бир муаммо. Чекка ҳудудларда яшовчилар даво излаб пойтахтгача боришини ҳамма билади. Муаммолар кўп. Тиббиёт ходимларининг маоши камлиги, даволаниш ҳар қандай фуқаро учун жуда қимматга тушаётгани, пули йўқлиги боис вақтида даволанмай, касалликнинг охирги босқичида мурожаат қилаётганлар, дори-дармонига пул топа олмаётганлар ва ҳоказо.

Тиббий суғурта учун пул касабадан олинса... ушлаб қолинади. Ҳисоблаб чиқилганда, бу солиқлардан ҳам кўп тўлов, аслида. Агар бир кишининг маоши уч миллион сўм бўлса, бу касаба уюшмасига бир йилда 360 минг сўм бадал пули тўланишини билдиради. Бироқ йиллар давомида "взнос" тўлаб, ҳеч қандай имкониятдан фойдалана олмаганлар сони талайгина.

Бизнингча, мажбурий тиббий суғуртани айнан касаба уюшмаси орқали амалга ошириш энг қулай вариант бўлган бўларди. Қандай қилиб дейсизми? Ўша тўланаётган бир фоиз бадал пулининг ярмини мажбурий тиббий суғурта учун сарфланадиган қилиб қўйиш керак. Шундагина аҳолига ҳам оғирлик қилмайди.

Бунда шундай бир тизим яратилиши керакки, мажбурий суғурта қилинган шахснинг суғурта полиси бошқа оила аъзоларига ҳам ўтиши керак. Ота-онасига, турмуш ўртоғига ёки фарзандларига ҳеч қандай ортиқча тўловсиз амалга оширилиши лозим. Бу эса мажбурий суғурта орқали одамларнинг оғири енгил бўлиши, қанчадан-қанча даволана олмай, сарсону саргардон бўлиб юрган юртдошларимиз учун имконият бўлармиди.

ХЎШ, НИМА ҚИЛИШ КЕРАК?

Неча йиллардан буён тиббий суғурта ҳақида гапирилади. Аммо натижа нолга тенг. Чунки одамлар тиббий суғуртага мутлақо ишонмайди ва ортиқча пул сарфлашга хоҳиши ҳам, имкони ҳам йўқ. Аммо жуда кўп хориж давлатларида айнан тиббий суғурта туфайли аҳоли учун қулайлик яратилган ва тиббиёт ходимлари учун шароитлар қилинган.

Президентимизнинг 2020 йил 12 ноябрдаги қарорига мувофиқ "Мажбурий тиббий суғурта тўғрисида"ги қонун лойиҳаси ишлаб чиқилди. Тажриба-синов тариқасида объект сифатида танланган Сирдарё вилоятидаги шаҳар ва туман тиббиёт бирлашмаларида янги суғурта тизими ва уни татбиқ этишга бағишланган қатор ишлар бошлаб юборилди. Аммо натижа ҳали кўринганича йўқ.

Қандай йўл тутиш мумкин? Албатта, ҳеч бўлмаганда, давлат корхонасида ишлаётганларни мажбурий суғурта қилдириш тизимини яратиш лозим. Буни амалга ошириш учун осон ва маошга таъсир қилмайдиган йўлни танлаш керак. Мисол учун, ягона касаба уюшмасига ҳар йили миллионлаб одамлар бадал пули тўлайди. Яъни, маошидан бир фоиз "взнос"

Агарда суғурталаш тизими жорий этилса, биринчидан, аҳолига кўрсатилаётган тиббий хизмат сифати ва кўлами янада ошади. Иккинчидан, хавфли касалликларга чалиниш эҳтимоли камайиб, аҳолининг ўртача умр кўриш даражасини узайтириш имкони пайдо бўлади. Учинчидан, суғурта бозори ривожланади. Қолаверса, тез тиббий ёрдам тизимининг транспорт, барча тиббиёт муассасаларининг дори-дармон билан таъминланиши сезиларли даражада яхшиланади, тиббиёт ходимларининг ойлик маошлари босқичма-босқич ошириб борилади.

Балки яна бошқа таклифлар чиқиб қолар. Нима бўлган тақдирда ҳам ҳар қандай тизим аҳоли манфаати учун хизмат қилиши керак. Агар мажбурий тиббий суғурта тизими яратилса, у тўғри йўлга туширилса, одамлар ўз хоҳиши билан тиббий суғурталарни амалга оширган бўлармиди.

Нилуфар ЮНУСОВА.

Бир рақам шарҳи

Дастлабки маълумотларга кўра, 2022 йилнинг январь ойида кўрсатилган бозор хизматлари ҳажми 1 триллион 508,9 миллиард сўмга етиб, таққослама эквивалентда ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 114,3 фоизни ташкил этди. Аҳоли жон бошига кўрсатилган бозор хизматлари ҳажми 378,2 минг сўм бўлиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 112,1 фоизни ташкил қилди.

Вилоят статистика бошқармаси ахборот хизмати.

Бизнес-омбудсман нима мақсадда ташкил этилганлигини дастлаб кўпчилик яхши билмас эди. Аммо фаолиятимиз давомида тадбиркорларга яқин кўмакчи бўлишга, уларни қийнаб келаётган муаммоларни ҳал қилишга интиляпмиз.

Ҳоким қарори ҳақиқий эмас, деб топилди

Бизнес-омбудсманнинг вилоятдаги ходимларига тадбиркорлик субъектларидан 481 та мурожаат келиб тушди. Уларнинг 217 таси ижобий ҳал этилган бўлса, 264 та (тадбиркорлик билан боғлиқ бўлмаган) сига тушунтириш берилган.

Мурожаатларни ўрганиш давомида тадбиркорларнинг бузилган ҳуқуқларини тиклаш юзасидан давлат органларига 155 та (13 та тақдимнома, 6 та даъво ариза, 6 та хулоса, 1 та огоҳлантириш ва 128 та маъмурий баённома) таъсир чоралари қўлланилган.

Мисол учун, Каттақўрғон шаҳар ҳокимининг 2021 йил 30 июндаги қарори билан "POKIZA ZINNURA" нодавлат таълим муассасасига хусусий шерикчилик асосида мактабгача таълим муассасаси қурилиши учун ажратилган ер майдони қонунга зид равишда ҳокимлик захирасига қайтариб олинган. Ҳолат бўйича Самарқанд туманлараро маъмурий судига даъво ариза киритилди.

Суднинг 2021 йил 20 сентябрдаги ҳал қилув қарорига асосан ҳокимнинг қарори ҳақиқий эмас деб топилган.

Шунингдек, бизнес-омбудсманнинг вилоятдаги ходимлари аралашуви билан тадбиркорлик фаолияти учун 2 миллиард сўмдан ортиқ кредит маблағи ажратилиши таъминланди.

Назорат қилувчи органларнинг тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларига риоя қилиниши ўрганилиб, 4 минг 76 та қонун бузилиши ҳолатлари аниқланган.

Аниқланган ҳолатлар бўйича 128 нафар мансабдорга нисбатан қонуний чора кўрилиб, давлат фойдасига 147 миллион сўм жарима ундирилган.

Аброр ИБРАГИМОВ, Бизнес-омбудсманнинг вилоятдаги ходими.

Топонимик жой номлари қачон қонунга мос бўлади?

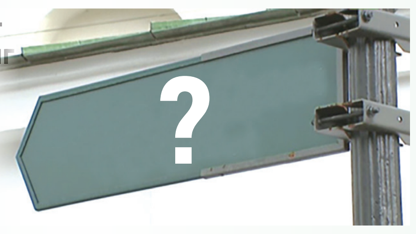

Вазирлар Маҳкамасининг Маънавият ва давлат тилини ривожлантириш масалалари департаменти томонидан "Географик объектларнинг номлари тўғрисида"ги Қонунга мувофиқ географик объектларнинг номлари соҳасидаги ишларни тартибга солиш чора-тадбирлари ҳақида"ги қарори ижроси бўйича вилоятимизда амалга оширилаётган ишлар ҳолати ҳудудга чиққан ҳолда ўрганилиб, давлат реестри базасида жамланган номлар билан солиштириб чиқилди.

Унга кўра, Самарқанд шаҳридаги Талабалар, Жалолиддин Мангуберди, Истиқлол, Ипакчи, Дарғом, Обираҳмат каби 10 та кўча номлари туманлар миқёсида ҳам давлат реестрида ҳам такрорлиги аниқланди. Сўғдиёна истироҳат боғи давлат реестрида мавжуд бўлгани ҳолда ҳудудда ушбу номдаги объект мавжуд эмаслиги маълум бўлди. Шунингдек, Хўжа Ғулом, Саидмаҳалла, Мароканда, Бағдод маҳаллаларининг номлари давлат реестрида нотўғри ёзилган. Шодиёна маҳалласи ва Чақар кўчасининг номлари реестрга киритиш учун ҳужжатлари кадастр агентлигига тақдим этилмаган.

Самарқанд шаҳрида жойлашган Шоҳи Зинда, Хўжа Дониёр, Ҳазрати Хизр, Амир Темур каби 10 та муқаддас зиёратгоҳ ва 40 та маҳалла қабристонларининг номлари белгиланган тартибда экспертизадан ўтказилмаган, бу ҳақда ҳатто халқ депутатлари шаҳар Кенгаши қарори чиқарилмаган.

Каттақўрғон шаҳридаги Ўрикзор маҳалласининг номи ҳам кадастр ҳужжатлари рўйхатидан ўтказилмаган. Шу пайтгача шаҳардаги 22 та кўчанинг номлари такрор эканлиги ҳеч кимни қизиқтирмаган. Мазкур кўчаларни қайта номлаш бўйича ҳудудий комиссия зарур чора кўрмаган. Шунингдек, 100 га яқин кўча, 2 майдон, 1 та хиёбон ҳамда 7 та қабристоннинг номи белгиланган тартибда давлат экспертизасидан ўтказилмай қолган. Буларга халқ депутатлари шаҳар Кенгашининг қарори ҳам чиқарилмаган ва реестрга киритилмаган.

Жомбой туманидаги 13 аҳоли пункти, 189 та кўчанинг номлари давлат рўйхатидан ўтказилган бўлса-да, бироқ бу объектлар туман ҳудудида мавжуд эмаслиги аниқланди. Шунингдек, Ёшлар истироҳат боғи, Шайх Худойдоди Вали бобо зиёратгоҳи ҳамда туман ҳудудидаги 69 та қабристон "Географик объектларнинг номлари тўғрисида" Қонунга зид равишда давлат экспертизасидан ўтказилмай, давлат рўйхатига киритилмаган.

Оқдарё ва Самарқанд туманларида 2 тадан, Каттақўрғон туманида 14 та кўча номи такрор эканлиги маълум бўлди. Пайариқ туманида Бўри, Қаҳрамон, Муҳаммади, Райим, Чолмуйин ва Эмалач маҳаллалари ва 8 та аҳоли яшаш пункти давлат реестрига киритилган, ўрганишлар натижасида ушбу номдаги объектлар ҳудудда мавжуд эмаслиги аён бўлди. Улар ҳам экспертизадан ўтказилмаган. Бу каби хато ва камчиликларга Нуробод, Нарпай, Қўшработ, Пахтачи, Паст Дарғом туманларида иш олиб бораётган ҳудудий комиссиялар фаолиятида ҳам йўл қўйилган.

Дилмурод ТЎХТАЕВ.

▶▶ Хотира уйғонса гўзалдир

Отам фахримиз, таянчимиз эди

Шундай кишилар борки, танлаган соҳасида юксак натижаларга эришиш, барчага наф етказишни ўйлайди. Отам – Самарқанд шаҳар марказий шифохонаси аллергология ва пульмонология бўлими мудири, тиббиёт фанлари доктори Неъматилла Араловни ана шундайлар тоифасига киритишни истардим.

Отам Каттақўрғон туманида туғилган. 1975 йил ўрта мактабни тамомлаб, Самарқанд давлат тиббиёт институтида ўқиган. 1981 йилда институтни имтиёзли диплом билан тамомлаб, Самарқанд шаҳар 1-сон шифохонасида врач интерналикни давом эттирди.

Н.Аралов меҳнат фаолиятини бошлаган даврданоқ касбга бўлган садоқатини кўрсатиб, жамоа назарига тушди, ҳурмат қозонди. У 1985 йилда шифохонанинг терапия бўлими мудирлигига тайинланди. Унинг раҳбарлигида бўлим базасида институтнинг клиник аллергология ва иммуно-генетика курси ташкил этилди.

Профессор Н.Ҳайитова раҳбарлиги остидаги курсда амалиётни назарий билимлар билан бойитиш имконияти ёш врачга илҳом бағишлади. Н.Аралов 1987 йилда устози А.Давидьян билан ҳамкорликда ўзи ишлаётган бўлим қошида аллергология бўлими фаолиятини йўлга қўйди. Д.Шокирова, А. Жалилов, А.Бозорова каби ёш олимлар кучи билан вилоятда ягона бўлган аллергология-пульмонология мактаби шаклланди. 2005 йилда Н.Аралов докторлик диссертациясини ҳимоя қилди.

Тажрибали шифокор Н.Аралов бир қатор халқаро илмий-амалий конференцияларда иштирок этди. Жумладан, 2003 йилда Австрияда Европа респиратор жамияти илмий-амалий конгрессида иштирок этиб, олтин, 2007 йилда Туркия Торакал жамиятининг кумуш совринларини қўлга киритган. 2012 йилда Австрияда, 2013 йилда Лондонда пульмонология ва аллергология соҳасида малакасини оширган.

Н.Аралов Самарқанд тиббиёт институти марказий ва тармоқ илмий-муаммо комиссиясида кенгаш аъзоси эди. У Самарқанд шаҳар тиббиёт бирлашмаси маънавият ва маърифат кенгаши раиси, 4-ички касалликлар ва гематология кафедраси мудири лавозимида ишлаган даврларда ҳам самарали фаолият олиб борди.

Тажрибали тиббиётчи-педагог Н.Аралов талабалар ва амалиёт шифокорлари учун ёзилган ўнлаб ўқув-услубий қўлланмалар ва монографиялар муаллифи эди.

Отам 1995 йилда "Sihat shifo" хусусий клиникасига асос солди. Кейинчалик замонавий тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган "Doctor Aralov Medikal" хусусий клиникасини ташкил этди. Бугунги кунда мазкур муассаса нафақат вилоятимиз, балки қўшни вилоятлар аҳолисига ҳам сифатли тиббий хизмат кўрсатмоқда. Бу ютуқлар отамнинг хизмати туфайли эканлигидан фахрланаман. У инсонлар соғлиги учун курашиб яшади ва шу йўлда доим изланди. Унинг ҳали режалари бисёр эди. Афсус...

Фақат бир нарса биз, оила аъзоларига, отамнинг яқинларига тасалли беради - унинг эзгу ишлари давом этмоқда, фарзандлар, шогирдларнинг қалбини қуёшдек ёритиб, йўл кўрсатмоқда.

Феруза НИЯЗОВА,
"Doctor Aralov Medikal"
хусусий клиникаси аллерго-пульмонология бўлими мудири.

▶▶ Сўранг, жавоб берамиз

БОЛАЛАР НАФАҚАСИ БИР ЙИЛГА ТАЙИНЛАНАДИ, АММО...

Болаларга нафақа тайинлашда оиладаги болалар сони ҳисобга олинадими?
Ш.МАННОПОВА,
Жомбой тумани.

Қандай оилалар кам таъминланган дейилади?
У.САТТОРОВ,
Пахтачи тумани.

2021 йилнинг 1 сентябридан – оиланинг ҳар бир аъзосига жами бир ойлик ўртача даромад 440 минг сўмдан ошмаганда, 2022 йилдан бошлаб – оиланинг ҳар бир аъзосига жами бир ойлик ўртача даромад минимал истеъмол харажатлари миқдоридан ошмаганда кам таъминланган, деб эътироф этилади.

Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 21 октябрдаги қарори билан тасдиқланган "Кам таъминланган оилаларни "Ижтимоий ҳимоя реестри" ахборот тизими орқали аниқлаш, уларга кам таъминланган оилалар болалари учун нафақа ва моддий ёрдам тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисида"ги Низомга кўра, болалар нафақаси оиладаги болалар сонидан келиб чиқиб тайинланади.

Болалар нафақаси 12 ой муддатга тайинланади. Бироқ оиланинг энг кичик ёхуд ягона боласи тегишлича, 18 ёшга тўлган ойнинг охиригача тўланади.

Моддий ёрдам бола (болалар)сиз ёки барча болалари 18 ёшдан катта бўлган оилаларга ва якка-ёлғиз фуқароларга 6 ой муддатга тайинланади ва тўланади. Болалар нафақаси ва моддий ёрдам миқдорлари қонунчилик ҳужжатлари билан белгиланади.

Саволларга Самарқанд шаҳар Бюджетдан ташқари пенсия жамғармаси етакчи мутахассиси Гулбаҳор МЎМИНОВА жавоб берди.

Ўтган йили вилоят ва Каттақўрғон туман ҳокимликлари ташаббуси билан вилоят бозорлар уюшмаси кўмагида Тасмачи маҳалласидаги "Тасмачи М.А.Т." МЧЖ деҳқон бозори 1 миллиард сўм сарфлаб, тўлиқ реконструкция қилинди. Қайта юз очган мазкур бозорда 250 кишига мўлжалланган озиқ-овқат, мева-сабзавот ва кийим-кечак сотиладиган расталар бунёд қилинди.

- Бозоримиз асосан ҳафтанинг чоршанба куни гавжум бўлади, - дейди бозор иш юритувчиси Бектош Алимов. - Каттақўрғон ва Пайшанбадан миллий ширинликлар келса, Жиззахдан тилими тилни ёрар қовун-тарвуз, Ҳайдаркўлдан балиқ маҳсулотлари, Хатирчи туманининг Учқора қишлоғидан келадиган тенги йўқ қора кишмиш майизлари элимизга манзур бўлмоқда.

Бугунги кунда Каттақўрғондан ташқари Нарпай тумани, Навоий вилоятининг Хатирчи тумани аҳолиси ҳам ўзларига яқин ва қулай бўлган мазкур бозордан савдо-сотиқ қилади. Сотувчи ва харидорлар учун етарли шарт-шароит яратишда бозор ходимлари Ф.Содиқов, У.Олимов, Б.Толипов ва А.Маматовларнинг хизмати катта бўлмоқда.

Тоҳир НОРҚУЛОВ.

REKLAMA, E'LONLAR, BILDIRISHLAR / Gazetamiz haftada uch marta - seshanba, payshanba va shanba kunlari chop etiladi / Gazetada chop etilayotgan reklama va e'lonlar tezkor, samarali va hamyonbop / MUROJAAT UCHUN TELEFON: 66-233-91-56

БАРЧА КОРХОНА, ТАШКИЛОТЛАР ВА ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

МУҲАММАД АЛ-ХОРАЗМИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ АХБОРОТ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ УНИВЕРСИТЕТИ САМАРҚАНД ФИЛИАЛИ

2021-2022 ўқув йилида битирувчиларини йўлланма асосида ишга тақсимлашга киришилганлигини маълум қилади

Замонавий ахборот коммуникацион технологиялари, дастурлаш соҳасида етарли билим ва кўникмаларга эга бўлган, замон талабларига жавоб бера оладиган ва рақобатлаша оладиган ёш мутахассисларга эҳтиёжи бўлган барча корхона, ташкилотлар ва таълим муассасалари ТАТУ Самарқанд филиали директори номига талабнома хатлари билан мурожаат қилишлари мумкин. Корхоналар мутасадди шахсларининг битирувчи талабалар билан учрашув ўтказиши ҳамда тақсимот маросимларида иштирок этиши учун барча шароитлар яратиб берилади.

ЭЪТИБОРИНГИЗГА ҚУЙИДАГИ ЙЎНАЛИШЛАР БЎЙИЧА МАЛАКАЛИ ЁШ МУТАХАССИСЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТАМИЗ:

Т/р	Таълим йўналишлари ва мутахассисликлари номи	Битирувчилар сони	Қорақалпоғистон Республикаси	Андижон вилояти	Бухоро вилояти	Жиззах вилояти	Навоий вилояти	Наманган вилояти	Самарқанд вилояти	Сирдарё вилояти	Сурхандарё вилояти	Фарғона вилояти	Қашқадарё вилояти	Хоразм вилояти	Тошкент вилояти	Тошкент шаҳри
	БАКАЛАВРИАТ															
1	5350501 - Компьютер инжиниринг ("Компьютер инжиниринг")	106		1	2	7	4		83		4		4	1		
2	5350501 - Компьютер инжиниринг "АТ Сервис"	73				10	1		60				2			
3	5350600 - Дастурий инжиниринг	100			3	6	6		77	1	2		5			
4	5350400 - Ахборот коммуникация технологиялари соҳасида касб таълими	31			1	2	3		23	2						
5	5350101 - Телекоммуникация технологиялари (телекоммуникация)	81			2	9	4		62	1	1	1		1		
6	5330300 - Ахборот хавфсизлиги	31					2		27	1			1			
	Йўналишлар бўйича жами	**422**	**0**	**1**	**8**	**34**	**20**	**0**	**332**	**5**	**7**	**1**	**12**	**2**	**0**	**0**
	МАГИСТРАТУРА															
1	5А330501 - Компьютер инжиниринг ("Компьютер тизимларини лойиҳалаш")	37				1	1		33	1			1			
2	5А350101 - Телекоммуникация инжиниринги (телерадиоэшиттириш)	11							11							
	Мутахассисликлар бўйича жами	48	0	0	**0**	**1**	**1**	**0**	**44**	**1**	**0**	**0**	**1**	**0**	**0**	**0**
	Филиал бўйича жами	**470**	**0**	**1**	**8**	**35**	**21**	**0**	**376**	**6**	**7**	**1**	**13**	**2**	**0**	**0**

Бизнинг манзил: Самарқанд шаҳри Ибн Сино кўчаси, 2-уй.
ТАТУ Самарқанд филиали, маркетинг ва талабалар амалиёти бўлими ҳамда "Карьера маркази".
Мурожаат учун телефон: +99866-232-28-61, e-mail: tatusf_mxb@mail.ru
Телеграмм рақами: +99893-992-18-09.

ДАЪВОЛАР БЎЛСА...

Ургут туманидаги "URG IDEAL TEKSTIL" масъулияти чекланган жамияти (СТИР: 304980187) ўз устав фонди миқдорини 191 225 081 (бир юз тўқсон бир миллион икки юз йигирма беш минг саксон бир) сўмдан 18 450 000 (ўн саккиз миллион тўрт юз эллик минг) сўмга камайтирмоқда. Шу муносабат билан унга билдириладиган барча даъволар газетада эълон чоп этилгач, бир ой давомида қабул қилинади.

Манзил: Ургут тумани Андак маҳалласи, Акмал Икромов кўчаси.

* * *

Пайариқ туманида хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус Ортиқбоев Азиз Азаматович нотариал идорасида марҳум Уразов Болибек Ташкенбаевичга (2018 йил 23 мартда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилган. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Ортиқбоев Азиз Азаматович нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Пайариқ тумани Челак шаҳарчаси, Истиқлол кўчаси, 73-уй.

* * *

Самарқанд туманида хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус Шомуродов Анвар Салимович нотариал идорасида марҳум Худойқулова Фарогатга (2011 йил 1 ноябрда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Шомуродов Анвар Салимович нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Самарқанд тумани Ўрташиқ маҳалласи.

* * *

Паст Дарғом туманида хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус Ҳакимова Игора Ҳикматовна нотариал идорасида марҳум Саидова Кимё Файзуллаевнага (2020 йил 5 февралда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Ҳакимова Игора Ҳикматовна нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Паст Дарғом тумани Жума шаҳарчаси, Нодирабегим кўчаси.

* * *

Самарқанд шаҳрида хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариус Норқулов Алишер Тошболтаевич нотариал идорасида марҳум Тўраева Ранога (2020 йил 1 ноябрда вафот этган) тегишли мол-мулк учун мерос иши очилмоқда. Шу муносабат билан меросхўрларнинг Норқулов Алишер Тошболтаевич нотариал идорасига мурожаат этишларини сўраймиз.

Манзил: Самарқанд шаҳри Абу Райҳон Беруний кўчаси, 12-уй.

* * *

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Пайариқ туманидаги 17-умумий ўрта таълим мактабидан 2019 йилда Ахмадов Илхом Кучкарбоевич номига берилган UM 0156140 рақамли умумий ўрта таълим тўғрисидаги аттестат йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

* * *

Самарқанд шаҳридаги 21-умумий ўрта таълим мактабидан 2003 йилда Саидова (ҳозирда Облокулова) Нодира Фахридиновна номига берилган U № 0575366 рақамли умумий ўрта таълим тўғрисидаги шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

* * *

Пахтачи туманидаги 21-умумий ўрта таълим мактабидан 2005 йилда Мамадиярова Динора Отаяровна номига берилган U № 1668917 рақамли умумий ўрта таълим тўғрисидаги шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

* * *

"Ҳудудгаз Самарқанд" газ таъминоти филиали "Қўшработтумангаз" газ таъминоти бўлимининг думалоқ муҳри йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

* * *

Самарқанд давлат меъморчилик-қурилиш институтидан 1995 йилда Маҳкамов Тўлқин Собирович номига берилган рўйхат рақами 235, № 023283 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

* * *

Самарқанд шаҳридаги 45-умумий ўрта таълим мактабидан 2014 йилда Ашўров Азиз Асламович номига берилган U № 6419629 рақамли умумий ўрта таълим тўғрисидаги шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

* * *

Самарқанд давлат университети 2-сон академик лицейидан 2017 йилда Бултаков Илхомжон Омонжон ўғли номига берилган рўйхат рақами 123, L № 305666 рақамли диплом ва унинг иловаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

* * *

Паст Дарғом автомобиль ва йўллар касб-ҳунар коллежидан 2020 йилда Мажидов Нурислом Соҳибжон ўғли номига берилган рўйхат рақами 128, К № 5884234 рақамли диплом ва унинг иловаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

* * *

Самарқанд ҳуқуқшунослик коллежидан 2012 йилда Мамадиярова Олима Эргаш қизи номига берилган рўйхат рақами 40, К № 2526871 рақамли диплом ва унинг иловаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

* * *

Самарқанд ҳуқуқшунослик коллежидан 2013 йилда Хатамова Маликабону Уктамовна номига берилган рўйхат рақами 701, К № 2940621 рақамли диплом ва унинг иловаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

* * *

Самарқанд шаҳар ҳокимининг қурилиш, уй-жойларни ҳисобга олиш, тақсимлаш ва алмаштириш бошқармасидан 1993 йил 27 апрелда Самарқанд шаҳри Беруний кўчаси, 144-уй, 110-хонадонни Бегматов Эркинга тегишли эканлигини тасдиқловчи 4113 рақамли давлат далолатномасининг асл нусхаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

* * *

Пайариқ туманидаги 88-умумий ўрта таълим мактабидан 2004 йилда Курбанов Шерзод Махмудович номига берилган U № 1139665 рақамли умумий ўрта таълим тўғрисидаги шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

* * *

Пайариқ туманидаги 6-умумий ўрта таълим мактабидан 1999 йилда Турсунова (ҳозирда Хамзаева) Гулсума Махмутовна номига берилган O'R-A № 475639 рақамли ўрта маълумот тўғрисидаги аттестат йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

* * *

Тойлоқ қишлоқ хўжалик касб-ҳунар коллежидан 2018 йилда Жулбеков Жалолиддин Тоҳир ўғли номига берилган рўйхат рақами 268, К № 5137038 рақамли диплом ва унинг иловаси йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

* * *

Оқдарё туманидаги 46-умумий ўрта таълим мактабидан 2019 йилда Мухаммадиева Маржона Алишер қизи номига берилган UM № 0151375 рақамли умумий ўрта таълим тўғрисидаги аттестат йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

* * *

Тойлоқ туманидаги 16-умумий ўрта таълим мактабидан 2010 йилда Саитмуратова Юлдуз Улмасовна номига берилган U № 4303897 рақамли умумий ўрта таълим тўғрисидаги шаҳодатнома йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Ўзбекистон касаба уюшмалари федерациясининг Самарқанд вилоят кенгаши ҳамда барча тармоқ касаба уюшма кенгашлари жамоалари Булунғур тумани ҳокими Самандар Астановга онаси

Ойдин ая РАЖАБОВАнинг

вафоти муносабати билан таъзия изҳор этади.

Самарқанд давлат университети тарих факультети жамоаси археология кафедраси катта ўқитувчиси Саъдулло Шариповга турмуш ўртоғи

Малика она НУСРАТОВАнинг

вафоти муносабати билан ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон касаба уюшмалари федерациясининг Самарқанд вилоят кенгаши ҳамда барча тармоқ касаба уюшма кенгашлари жамоалари «Касаба зиё» НТМ ижрочи директори Мусурмон Мамадиёровга турмуш ўртоғи

Менаввар АБДУСАТТОРОВАнинг

вафоти муносабати билан таъзия изҳор этади.

“Мен энди осуда яшай олмайман”

Шоира Хосият Бобомуродовага

Хосиятхон!

Сизнинг Ғафур Ғулом номидаги нашриётда чиққан икки жилдлик “Сайланма”нгиздаги ҳар бир шеърингизни ўқиган бўлсам-да, ижодингизга бундай дурустроқ (даврадагилари бунга кирмайди) муносабат билдирмаганлигимни англаб, кўнгилдан кечганларимни ёзишга киришдим. Зеро, бир дарёнинг сувини ичиб улғайганимиз, бир муҳит шароитида камолга етганимиз, бир жамоада ишлаганимиз, қолаверса, математика муаллимасининг қадрдон қишлоғидан “одамларни сийламоқни”, “юлдузли тунларда уйламоқни”, “дилни-дилга бойламоқни”, “ҳаёт завқини кўнглига жойламоқни”, муҳими, “Ватан кўркини сўйламоқни, куйламоқни” ўрганган мен учун ҳам ҳаваслидир.

Шоирлик - бу топқирлик, изланиш. Сиз ярим асрдан кўпроқ сўз излайсиз, машаққат ва фаросат билан ташбеҳ яратасиз, инсон руҳиятига сўздан кўприк ясайсиз. Ҳатто ўзингиз ихтиро қилган, барпо қилган ана шу кўприкдан ҳам лангар ушлаб, эҳтиёт бўлиб ўтасиз. Чунки сўзнинг қадрини ва қудратини биласиз:

Ватан ишқи билан банду банд дилим,
Давоси оқ-ойдин қўшиқлар балким.
Мен энди осуда яшай олмайман,
Шоир бўлмасликка йўқ энди ҳаққим!

Китобнинг аннотациясида муҳаррир Гўзал Бегим “Хосият Бобомуродованинг ушбу китобида сиз безовта онанинг, севимли ёрнинг, ҳақиқий дўстнинг тимсолини кўрасиз. Ҳаётнинг аччиғини ҳам, ширинини ҳам битта - кўнгил тарозисида тортасиз. Чеклов билмас туйғулар адолатига бўйсунасиз. Шеърлар сизни пасту баланддан, ўнқир-чўнқирдан соғ-саломатгина эмас, руҳингизни юксалтириб, ҳисларингизни чархлаб олиб ўтгинига амин бўласиз. Ва “ҳақиқий шеър ана шу бўлса керак”, деган тўхтамга келасиз”, деб жуда адолатли хулоса берган.

Дарҳақиқат, Сизни яхши танийман, аммо Сизни билмаганлар ҳам шу икки жилд китоби мутолаа қилгач, хатирчилик муаллима шоира, Зарафшон воҳаси адабий муҳитининг ёрқин вакили, бир пайтлар Самарқанд ва Навоий вилоятларида Ёзувчилар уюшмаси минтақа бўлимларини бошқарган, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими Хосият Бобомуродованинг ҳаёт йўли ва қалбини билиб олиши мушкул эмас.

Хосиятхон, Сиз табиатан шоирасиз. Вақтида Зулфияхоним, Музайяна Алавия, Воҳид Абдулло, Абдулла Ориповдек улуғларимиз дуосини олган ижодкорсиз. Мисраларингиздаги куймалик ва бетакрор ташбеҳларда маҳорат ва меҳнат, билим ва изланиш уйғунлиги бор. Сиз асосий хулосани гоҳ шеър индалосида, гоҳ эса охирида айтиб, ўқувчини зериктирмайсиз. Ҳолатлар тасвирида биротра сатрингиз бир-бирига ўхшамайди. Шунинг учун бўлса керак, ҳатто китоб мундарижасини ҳам шеър ўқигандек ўқийман. Фикримнинг исботи учун уларнинг айримларини келтириб ўтаман:

“Ёнаяпман, кутқарманг бироқ”, “Булут кўзларимга ўрнашсанг нетай”, “Мен-ку қийноқларга ўрганган телба”, “Нишон бўлиб эрмак ўқлари учун”, “Э, ҳижрон фаслининг сўнгги чечаги”, “Емириб борадир юрагимни Сўз”, “Сендан ололамаган ўчим бор, севги”, “Ширин ёдларини тўкмоқда дарахт”, “Тўхтама, оҳуни қувлаётган шер”, “Мудроқ новдаларни ўпиб уйғотдим”, “Уруш эълон қилмаган ёвим”, “Қалбимда оқади бир дарё олов”, “Дарбадар қайғулар чўкди кўзимга”, “Соат милларига ялиндим роса”, “Қорга берган эдим илдизларимни”.

Агар бу бетакрор мисралар ёнига қўшиққа айланган “Ватан ягонадир, Ватан биттадир”, “Икки дунёда ҳам битта Самарқанд” сатрларини ҳам қўшсак ва “Муҳаббат” шеърингиздаги куйидаги тўртликни келтирсак, тасаввуримиз янада ойдинлашади:

Айтолмадим кимлигимни мен ҳали,
Орзуларнинг гадосиман, пириман.
Мен – бахтсизлик, мен ҳасратман, мен-толе,
Жуфт-жуфт дардин юракларнинг сириман...

Дарвоқе, Хосиятбону, Ватан мавзусида ёзмаган адиб йўқ. Сиз ҳам бу борада ўзига хос услубга эгасиз. Хусусан, ўқувчига юрт, киндик қони тўкилган маскан, табаррук тупроқ ва обидалар моҳиятини тушунтиришда чинакамига ўзбекона қалам тебратасиз. Чунки бу заминнинг табарруклиги ҳам уни севишимизда, ардоқлашимизда. Ҳатто фарзандларингизга, Бибихоним ва Зулфияхонимга бағишланган шеърларингизда ҳам Ватанга ҳурмат ишораси бор:

Кўз очсанг, кучоғинг очади кулиб,
Улғайсанг, улғаяр бахтларга тўлиб,
Кутар ва кузатар парвона бўлиб,
Бешик билан тобут ораси – Ватан.

Ижодкорни дард шоир қилади. Дард - бу ўз оғриғи ва ғамини айтиш, таърифлаш, оҳу-нола эмас. Дард - бу юракнинг, виждоннинг тириклиги. Дунёнинг ташвишини сезмоқ, бўйнига олмоқ ва уни айта билмоқдир. Сарғайиб, зминга тушган хазон армонига шерик бўлмоқ ҳам дард. Яқиннинг изтиробига куйинчаклик ҳам дард. Бу ҳақда кўп ёзилган ва кўп айтилган. Дардли шеърлар ҳамиша қалбимизга яқин бўлади. Чунки дунёда дарди йўқ одамнинг ўзи йўқ. “Дарди йўқ кесак”, деб бежиз айтишмаган.

Аммо сизнинг шеъриятингиздаги дард уни ўқиганга малол келмайди, оғир тушмайди. Аксинча, инсоннинг руҳига қувват бағишлайди, дардни унутиб, яшашга ундайди. Бинобарин, бу борадаги ташбеҳларингиз ҳам ўзига хос, ўқувчининг қайрати-ю эътиборига сазовор бўлади. Бошқача айтганда, кўнглимизда, тилимизнинг учида турган сўзларни топиб айтасиз:

Оҳ, нега ёрилиб кетмас юрагинг,
Қанча сабр керак турмоқ учун жим.

Сиз сойдаги тошнинг атрофини жаннатга менгзаш борабарида ана шу жаннатга тушиб қолган тошнинг бағритошлигини шундай гўзал мисралар билан ифодалагансиз. Уни ўқиган киши кўз ўнгида беихтиёр хунук феъл-атворли, ҳиссиз, шукурсиз, дилсиз инсонлар қиёфаси гавдаланади.

Табиат тасвирига бағишланган шеърларингизга ҳам ҳавасдаман. Таърифу шарҳдан қочасиз, гоҳ лолақизғалдоқ, гоҳ барги хазон, гоҳ майса ёки мажнунтол бўлиб дардлашасиз, шабнамдаги томчида борлиқ сийратини кўрасиз. Тоғу адирлар, дарахту гуллар, майсалар, ҳатто тошлар билан “дардлашасиз”:

Ҳеч ким кўрмасин, деб панага бордим,
Ёмғир бирла ҳасратхонага бордим,
Сабр деган улуғ онага бордим,
Йиғлаб ёғаётган ёмғирлар, ҳорманг...

Умуман, табиат ҳақидаги сатрлар заминида инсоннинг ботиний туйғулари, ҳавасу ҳайратлари бор: “Баҳор, журъатингга қиламан ҳавас, Қандай қилиб қирқдинг қишнинг қаҳрини”, деган мисраларни ўқигач, улардаги руҳиятга эргашиб кетганимни билмай қоламан. Баҳорнинг мардлиги шу тарзда жўмард инсонлар қиёфасида намоён бўла бошлайди. “Эй, куз, куёшнинг бағридан чиқиб, Аёзга юзма-юз келмоқни ўргат”, деган мисраларингиз орқали эса ўқувчи ҳаётнинг мураккаблигига дош бериш, тўсатдан дилни музлатиб кўядиган ҳолатларда ҳам мағрур туриш сабоғини олади.

Биринчи китобингиз “Дарёдан қатра” (1979 йил)даги “Қатра” шеърингиздаёқ ҳаётдан мақсаду муддаонгизни жуда аён ва чиройли ташбеҳда ўқувчига ошкор этгандингиз. Яъни, шоир дилидан чиққан ҳароратли, меҳрли ва сеҳрли қатра дарёданмас, ҳўлу қуруқни баравар ёқадиган оловдан ҳам эмас. У “гоҳ ёнган, гоҳ тутоққан ҳислардан”, “толиб узоққа боққан орзулардан”. Шеър хулосасида ишонч билан айтасиз:

Яратарман уммон ҳам
Бир кун дилларни ўртаб...

Сиз шеърият дунёсида ана шу уммонни ярата олдингиз. Ва, бу уммондан эндиликда кўплаб ўқувчиларингиз баҳра оляпти.

Сўзга ошнолиқдан ташқари, ижодкорда сўзга ҳурмат, эътиқод ҳам зарур. Зеро, сиз бу ишни жуда яхши уддалаб келяпсиз. Сиз сўзга хиёнат қилмайсиз. Аслида сизнинг ҳаловатингиз ҳам, бахту тахтингиз ҳам ана шу фазилатингиз бўлса керак.

Албатта, бу икки жилдлик асарингизни ўқиб, таҳлил қилиб, ўзбек адабиётида ўзига хос услуби, иқтидорли адиба камолга етганини айтгувчи савобталаб Тошкентда топилиб қолар. Шунинг учун мен бир ижодкор ўқувчингиз сифатида кўнглидан кечирганларим ва таассуротларимни ёздим, холос. Аслида бу ижод яхшигина тадқиқотга арзигулик.

Саломат бўлинг, ижодга барака, Хосиятхон!

Фармон ТОШЕВ.

ПУЛ

Пул кимга керак эмас,
Пул деб итдай чопамиз.
Тақдир-у азалданмас,
Пулдан ажал топамиз.

Пул кўлнинг кири дерлар,
Келиб кетар “меҳмон” ул.
Пул деб жувон-у эрлар
Хорижларда сарсон, кул.

Хайриятки, неча йил
Пулдан юз ўгирганман.
Пенсиямни мен буткул
Кампиримга берганман.

Иссиқ-совуқни демай,
Пенсияга югурар.
Мендан яшириб атай
Қай гўрларга беркитар.

Ярим тунлар пичирлаб,
Ақча санайди шўрлик.
Камайган бўлса қарғаб,
Мен чолни сўкар турлик.

Айбим шуки, гўштхўрман,
Кока-кола жон дилим.
Бор олиб келгин деймен,
Унда-ку, менинг пулим.

Бозор-ўчар, дўкон ҳам
Газ-свегта тўловлар.
Ҳар ой интернетга ҳам
Кампир “кассир”, пул солар.

Ҳой оғайни, биродар,
Пулни ёмон кўраман.
Яшайин, деб тинчгина
Кампиримга бераман.

Ҳа, айтмоқчи эртага
Пенсиямни олади.
Ўлмасин, деб Худога
Мени дуо қилади.

Жўрақул НАРЗУЛЛАЕВ.

ЯХШИЛИК

Юртдошим, боғингга бир ниҳол қада,
Бу ниҳол номини яхшилик ата.
Ниҳолинг ҳосилин кўрмоқ истасанг,
Аввало, бу сўзни юракка қада.

Юрагинг боғида ўссин ниҳолинг,
Қалбинг тупроқ бўлсин, меҳринг қуёшли.
Сабринг сиповига тўйинтир уни,
Турфа тўфонларга етсин бардоши.

Зулматни ёритсин шамчироқ бўлиб,
Жаҳолат йўлларин тўссин яхшилик.
Кундан кун, йилдан йил ҳосилга тўлиб,
Дилингда яшнасин яхшилик!

Мўҳайё ХУДОЙҚУЛОВА,
Қўшработ тумани 47-мактаб ўқитувчиси.

Маннон одати бўйича тонгги ибодатдан сўнг ҳовлисининг йўлга туташ қисмида жойлашган сўрига ёнбошлади. Йўл ҳар доимгидай гавжум. Челак, Иштихон томонлардан Самарқандга келаётганлар, албатта, Ўклан қишлоғидан ўтади. Шу боис тонг қоронғусидан бошлаб, кўчада қовун-тарвуз, узум ортилган араваларнинг ғичирлаши, мол, қўй ҳайдаган кишиларнинг ўзаро шовқин солиб гаплашиши Ўклан аҳлининг тинчини бузади.

Қасоскор ЁЛДОР илон

Маннонннинг мадрасани тугатиб, қишлоғига қайтганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Ўзи ёш бўлса-да, атроф-жавонибдаги қишлоқлардагилар уни кучли илм эгаси, нафаси ўткир мулла сифатида ҳурмат қилади.

Маннон йўлдан ўтаётган йўловчиларга бир қур назар ташлаб, пастга – узоқда кўриниб турган Кумушкент қишлоғига тикилди. Ўклан қишлоғи баландликда жойлашганлиги учун пастликдаги Кумушкент яққол кўзга ташланиб турарди. У ерда Маннонннинг энг яқин дўсти яшайди. Уларнинг ўзаро алоқа қилиш усули қизиқ: бир-бирини чақирмоқчи бўлса, узун таёқнинг учига мато боғлаб силкитишади. Маннон бугун ҳам қишлоқ четидаги уйлардан бири узра турган узун таёқ учидаги матонни кўрди. Дўсти билан кўришмаганига анча бўлгани боис узоқ ўйланмай йўлга тушди.

Кумушкент қишлоғига кираверишда одамларнинг тўп-тўп бўлиб кетаётганини кўриб, таъзия бўлганлигини сезди. Айтишларича, илгари шу қишлоқда яшаган бойлардан бирининг хазинаси тепаликдаги ташландиқ қабрлардан бирига кўмилганлиги ҳақида гап-сўз чиқиб, кекса-ю ёшнинг тинчи йўқолган. Бугун мангуликка юз тутган ёш йигит ҳам бойлик умидида эски қабрлардан бирини ковлаётганда катта бир илон чақиб, омонатини топширибди. Бу яқиндан бери илон чақиб ўлган учинчи йигит экан.

Марҳумни қабрга қўйиб келишгач, қишлоқ кексалари Маннонни сўрига таклиф қилишди.У ёқ-бу ёқдан суҳбатлашиб ўтиришди. Ниҳоят кексалардан бири гап очди: “Мулла, илмингиз борлигини биламиз. Шунча йил ўқидингиз. Энди уни амалда кўрсатадиган вақтингиз келди. Мана, бугун ўзингиз кўрдингиз бир илоннинг ишини. Болаларимиз кечалари ташқарига чиқишга қўрқиб қолган. Ўзимиз ҳам хавотирда яшаяпмиз. Илтимос, шу илонни ўқиб, қайтарсангиз. Кекса-ю ёш сизни дуо қилар эдик”.

Маннон бу гапга нима деб жавоб қайтаришни билмай, иккиланиб қолди.У шу вақтгача турли касалларни ўқиган, кўпчилик шифо топган, аммо бунақасига бирinchi мароtaba дуч келиб туриши эди.

Маннон қарияларнинг гапини қайтара олмади. У бу борада ўқитилмаган бўлса-да, бундай ҳолатларда қандай дуоларни ўқиш кераклигини эшитган. Қадимда илми тахсир, яъни бўйсундириш илми деб юритилувчи бу илмдан маълум кишиларгина хабардор бўлган.Уни эгаллаш учун қирқ кун чиллада ўтиришган. Ғайбга маъқул бўлган кишиларгина бу илмдан баҳраманд бўлган. Маннон кимлардандир эшитган бу гапларни эслаб, кучини синаб кўришга аҳд қилди.

Кечга томон қишлоқ аҳолисининг кўпчилиги қизиқиш ва томоша умидида қабристон четидаги сайҳонликка тўпланди. Тайёргарлик ишлари бошлаб юборилди. Уйдим-чуқур жойлар текисланиб, майдон ҳозирланди. Маннон тозаланган майдонга чиқиб, ишлатилмаган пўлат пичоқ билан доира шаклини чизди. Доиралар сони ўн битта бўлиб, ҳар бирини чизишда “Ихлос” сурасини ўқиди. Бу доира қадимда “мандал” деб юритилган бўлиб, айтишларича, гўё кўринмас девор мисоли ичидаги кишини ҳимоя қилар эмиш. Маннон амалларни бажариб бўлгач, доира ўртасига ўтирди. Қиблага боққанча аста-секинлик билан дуо ўқий бошлади. Ниҳоят уч соат тинимсиз ўқилган дуо ўз кучини кўрсатди. Қабристонда ўсиб ётган, одам ўтиб бўлмас чангалу жийдалар орасидан билак йўғонлигидаги илонлар пайдо бўлиб, Маннон янада кучга тўлди ва ўқишга зўр берди. Орадан маълум вақт ўтгач, дуолар ўз самарасини берди.

Қиблага бош кўя бошлаган қуёшнинг қизғиш нурларида товланаётган илонларда қизиқ ҳолат рўй берди. Улар тобора йўғонлашиб бораётганлигини кўрган Маннон вақт етиб келганини англади ва сирли сўзни айтиб, уларга суфлади. Мўъжиза рўй берди. Илонлар бирин-кетин доира атрофига йиғила бошлади. Маннон илонлар қимирламай қолгунча дуони тўхтатмади.

Аллоҳнинг кароматидан ҳайратда қолган одамлар Маннон томонга кела бошладилар-у, тўсатдан яна ортга қочишди. Маннон улар кўллари билан имлаб кўрсатаётган томонга қараб бир зум қотиб қолди. Елкасига худди гиламлардаги каби нақш солинган йўғон бир илон хотиржам ҳолатда доира томонга ўрмалаб келмоқда эди.

Илон доира олдига келиб тўхтади ва бошини юқори кўтарганча Маннонга тикилди. Мана, одамларнинг юрагига қўрқув солган ўша илон! Буни кутмаган Маннон олдинроқ қилган амалларни бошидан бошлади. У ўқиш давомида илоннинг кўзига қарамасликка ҳаракат қилди. Илон пастки айри лаблари орасидан қора лентасимон тилини чиқарганча аста-секин тебрана бошлади. Инсон ва илон ўртасида руҳий жанг, ҳаёт-мамот олишуви бошланди. Дуо таъсир қила бошлаши билан илон аста-секин шиша бошлади. Маннон тўсатдан аъзойи баданини қизиб кетаётганлигини, ўзи ҳам шиша бошлаганлигини, илон ҳам ўқиётганлигини сезди. Кутилмаганда илон мандал чизиғини бузиб ўтди. Буни кўрган одамлар кетмон ва белкуракларни кўтарганча муллага ёрдамга отилишди. Илон тезда тепаликдаги тешиклардан бирига кириб ғойиб бўлди.

Маннон бу воқеалардан кўп нарсани англади. Бу оддий илон эмас. У албатта қасос олади. Бу ҳам Яратганнинг бир синови. Демак, катта жангга тайёрланиш керак. Маннон ўзининг руҳий қуввати ҳали маромига етмаганлигини ҳис қилди. Нимадир қилиш керак. Бу олишувда кетмону белкураклар иш бермайди. Бир нарса маълум. Навбатдаги олишувда ҳаёт-мамот жанги бўлади.

Маннон ўша куни кечаси Бухорога кетаётган савдогарларга қўшилди. Баҳовуддин Нақшбанд зиёратгоҳидаги ҳужралардан бирига жойлашди. Илм аҳли, устозлар билан бўлган суҳбатлар, тахсир илмига оид рисолаларни ўқиш уни чиниқтириб, руҳини тоблади.

Бир куни Самарқанддан Бухорога қўй ҳайдаб келган савдогарлар уни кўргани киришди. Гап орасида Самарқанддан чиқишда катта бир илон гавдаси йирик хисори кўчқорга ўралиб олганлиги, савдогарлар ундан қўрқиб, йўл бўйи олдига яқинлашмаганликлари, илон Бухорога киришда ғойиб бўлиб қолгани ҳақида сўзлаб беришди. Буни эшитган Маннон мийиғида кулди. Демак, вақти келибди. Бу ўша илон, уни излаб келган.

Тонгги ибодатдан кейин Маннон масжид орқасидаги майдонга чиқди. Мандал чизиқларини чизиб, доира ясади. У ўқишни бошлаши билан қабристон ичидан ўша илон чиқиб келди. Маннон уни танади. У доирани айланиб чиққач, муллага рўбарў турганча бошини юқорига кўтарди, нақшларини кўзкўз қилиб, димоғини шиширди. Маннонда энди ҳаяжон йўқ эди. Шунинг учун илоннинг совуқ нигоҳидан заррача чўчимай, ўқишни бошлади. Яна ўша ҳолат, қизиб кетиш, шишиш бошланди. Маннон буларга парво қилмай, ўқишни давом эттирди. Иккиси ҳам қолган тойди. Илон бир неча маротаба мандал чизиғини босиб ўтмоқчи бўлди-ю, аммо боши деворга урилгандек ортга қайтаверди. Ниҳоят вақт етиб келганини руҳан ҳис қилган Маннон хийла шишган илонга сирли сўзни айтиб, дам урди. Илон чинқирганcимон овоз чиқариб, доира ёнига йиқилди. Маннон дуо ўқишда давом этиб, амалларни охиригача бажарди. Сўнг доирадан чиқиб, анча пучайиб улгурган илонни катта бир чуқур қазиб кўмди...

Кумушкентдаги дўсти вафотидан сўнг Маннон оиласини олиб, Челак кўрғонига кўчиб келди ва қолган умрини ўша ерда ўтказди...

Мен бу воқеани Маннон отанинг набираси раҳматлик Ҳамроқул ота Маннонвадан эшитган эдим.

Толиб ЖЎРАЕВ.

Инсон манзаралари

Ота ва болалар

- Аброр, маҳаллага ун келибди, ғалтакни суриб, “зириллаб” бориб кел.

- Ота, уяламан, ҳаммада машина, ғалтак суриб борсам, одамлар кулмайдими?

- Нимаси айб, одамлар нон емайдими? – Аҳмад ака неча йилдан буён кенжаси Аброрга машина олиб беролмаган, деб ваъда қилиб келади-ю, у ёғини тортса, бу ёғига етмайди. Бу орада катта ўғилларни уйли-жойли қилиб, элга қўшди. Пенсияга ҳам чиқиб олди улгурди. Машина олишга энди йўл бўлсин. Аброрнинг ғалтак суриб, ун олиб келишга зарда қилаётгани ҳам шундан. Тўйини ўтказаман, деб бу ҳақда ўйламаган экан. Ўртоқларининг ҳаммасида машина бор, ҳаваси келади-да. У индамай замбилғалтакни суриб, ун олиб келгани ўзи айнади.

Кечқурун уч катта ўғилни чақириб, кўнгиларига кўл солди.

- Эскироқ бўлса ҳам машина олсам девдим, - деди салмоқлаб. – Пенсияда бўлсам, зарур бўлса, укаларинг Аброр у ёқ-бу ёққа олиб бориб келарди-да. Озроқ йиғиб қўйган пулим бор. Бироз қўшсаларинг машина олардик...

- Ота, бизда пул нима қилсин, мен яқинда карз-ҳавола қилиб «Кобальт» олдим, - деди чайналиб тўнғич ўғил Асқар.

- Акам тўғри айтяпти, ота, бизда пул нима қилсин, - уни маъқуллади Акмал. – Ҳалаmiz ҳам янги рўзғор. Ҳали чаласи кўп. Аброр Россияга бориб, ишлаб келсин. Ана, ўртоқлари машина ҳам олишяпти, уй-жойини ҳам дабдабали қилиб қуришяпти.

Аҳмад ака илгари аҳил-иноқ ўғиллари уй-жой қилиб чиқиб кетгач бунчалик ўзгариб кетишини билмаган экан. Улардан ёрдам сўраганига пушаймон бўлди.

- Ҳа, майли, имкониятларинг бўлмаса, ўзим қарз-ҳавола қилиб оламан, - деди кейин ўксиб. “Бир ота ўнта болани боқади, аммо ўнта бола битта отани боқолмас экан”, деган мақол кўнглидан кечиб, хўрсиниб қўйди.

Тоғаймурод ШОМУРОДОВ.

MATBUOT UYI
Zarafshon
САМАРКАНДСКИЙ ВЕСТНИК

MUASSIS: Samarqand viloyati hokimligi

Bosh muharrir: Farmon TOSHEV

Gazeta O‘zbekiston matbuot va axborot agentligining Samarqand viloyat matbuot va axborot boshqarmasida 2012-yil 30-martda 09-01 raqam bilan ro‘yxatga olingan. Nashr 100. Indeks 438. 22 047 nusxada chop etildi. Buyurtma 138. Hajmi 2 bosma taboq, bichimi A-2

Gazeta haftaning seshanba, payshanba va shanba kunlari chiqadi.

QABULXONA: (66) 233-91-51, REKLAMA VA E’LONLAR: (66) 233-91-56
BO‘LIMLAR: (66) 233-91-57, 233-91-58, 233-91-59, 233-91-61
MANZILIMIZ: 140100, Samarqand shahri, Ulug‘ Tursunov ko‘chasi, 80-uy, Matbuot uyi.

Gazeta «Zarafshon» tahririyatining kompyuter bo‘limida sahifalandi.

«Noshir lux» MCHJ bosmaxonasida chop etildi.
Korxona manzili: Samarqand shahri, Spitamen ko‘chasi, 270-uy.

Bosishga topshirish vaqti: soat 18:30 da.
Bosishga topshirildi: soat 19:00

Saytimizga o‘tish uchun QR-kodni telefoningiz orqali skaner qiling

Navbatchi muharrir: G‘.HASANOV.
Navbatchi: Y.MARQAYEV.
Sahifalovchi: B.ABDULLAYEV.

ISSN-201667X
9 772010 667009

Sotuvda narxi kelishilgan holda